

Branschträff Transport och logistik 2026

1. Inledning

2026 års branschträff för Transport & Logistik ägde rum den 12 maj på Volvo CE Customer Center i Torshälla. Representanter från näringsliv, utbildning och offentlig sektor samlades för en förmiddag med fokus på kompetensförsörjning, elektrifiering, hållbarhet och framtidens transporter. Just Transport & Logistik var först ut bland alla branschträffar som arrangerats och har under åren blivit en viktig mötesplats för dialog, erfarenhetsutbyte och samverkan.

Transportbranschen upplever flera gemensamma utmaningar. Dels när det gäller att hitta utbildad arbetskraft och skapa fler APL-platser (Arbetsplatsförlagt lärande), dels att säkerställa att kompetensen följer den snabba teknikutvecklingen där många aktörer i regionen driver viktiga initiativ. På agendan stod presentationer från bland annat Volvo Construction Equipment, Varubud Åkeri AB och Arbetsförmedlingen, samt panelsamtal och workshopdiskussioner om framtidens kompetensbehov och förflyttningar inom transportsektorn.

2. Summering

Transport- och logistikbranschen befinner sig mitt i en omfattande omställning där elektrifiering, hållbarhet och kompetensförsörjning står i centrum. Många deltagare pratade om att samtidigt som teknikutvecklingen går snabbt finns flera utmaningar. Framför allt handlar det om bristen på utbildad arbetskraft, behovet av fler APL-platser och vikten av fungerande samverkan mellan utbildning, arbetsgivare och offentlig sektor.

Flera presentatörer betonade att kompetensförsörjningen måste vara ett gemensamt ansvar. Praktik, handledarskap och samverkan genom hela värdekedjan är nycklarna till en framgångsrik utveckling och spelar en avgörande roll för att fler ska hitta vägen in i transportsektorn. Under dagen lyftes också behovet av långsiktighet, tydliga förutsättningar samt ökad kunskap kring ny teknik och elektrifiering, både inom branschen och i utbildningarna.

3. Inflygning: kompetensförsörjning, utbildning och APL

Dagen inleddes med kaffe och mingel innan arbetsutskottet för Branschforum Transport och Logistik hälsade deltagarna välkomna. Jesper Schönbeck från Arbetsförmedlingen ledde dagen i rollen som moderator och presenterade arbetsutskottets representanter: Michael Axelsson (Transportföretagen), Marica Anderbrink (Eskilstuna kommun), Marcus Ljungberg (TYA –

Transportfackens yrkes- och arbetsmiljönämnd) och Kattarina Lundborg (Region Sörmland).

Kärnämnet för dagen – kompetensförsörjningen inom transportbranschen – lyftes inledningsvis av Marcus Ljungberg från TYA. Han beskrev arbetet med APL-platser som en fortsatt stor utmaning och avgörande för branschens långsiktiga kompetensförsörjning. Trots att många företag vet att de kommer att behöva rekrytera framöver tar de inte emot praktikanter. Ytterligare en aspekt att ta hänsyn till, är den allt viktigare säkerhetsaspekten knuten till åldern – även om eleverna fyllt 18 år och har körkort räcker det inte alltid för att få köra maskiner och tung utrustning.

Har vi inga APL-platser, har vi heller inga utbildningsplatser.

Samtidigt lyftes flera positiva exempel från Sörmland där samverkan mellan kommuner, utbildningsaktörer och branschorganisationer som MYH (Myndigheten för Yrkehögskolan) har stärkt arbetet med utbildning och praktik.

Michael Axelsson från Transportföretagen presenterade statistik kring YKB-prov och

körkortsutbildningar. Resultaten visar att elever från gymnasie- och vuxenutbildningar generellt har lägre godkännandegrad än tillståndsknutna utbildningar, där eleverna är bättre förberedda. Michael förklarade att man riktat kritik mot proven gällande upplägg, relevans, språk, antal svarsalternativ med mera. Godkännandestatistiken har varit skrämmande låg, men nu har Trafikverket tillsammans med Transportföretagen och andra branschaktörer gjort en genomgång och förbättring av provet med tydligare språk och kortare textmassor. Bland annat har språket i frågorna förenklats och den faktiska lyssningstiden kortats från 38 till 28 minuter, vilket gjort provet både tydligare och mer effektivt med bibehållen kvalitet. De allra flesta i testgruppen för det nya upplägget upplever nu att de har gott om tid.

Målet är förstås att vi ska nå fina resultat, oavsett var och hur man gjort provet. Då hoppas vi kunna få ut 500-1000 nya förare om året.

Michael berättade också om ett remissförslag från Transportstyrelsen angående hur

undervisningen ska fördelas för grundutbildning och kompletterande utbildning. Förslaget är uttalade riktlinjer för fjärrundervisning och e-lärande, vilket skulle öka flexibiliteten och underlätta möjligheten att utbilda sig medan man jobbar. E-lärande både förbättrar och förenklar lärandet, då man kan se om filmer och gå tillbaka i materialet vid behov.

Panelsamtal

Ett av dagens uppskattade inslag var panelsamtalet, där sex representanter från olika delar av branschen delade sina erfarenheter och perspektiv. Panelen bestod av elever från både gymnasiet och vuxenutbildningen, lärare samt en nyanställd inom transport- och logistikbranschen. Kombinationen av olika perspektiv gav en bred bild av utbildningsvägarna och vägen in i yrket.

Samtalet lyfte både möjligheter och utmaningar, där APL och praktik återigen beskrevs som avgörande för att få en bra introduktion till branschen. En gymnasielärare hyllade sina kollegor för det stora jobb de lägger ner på att hitta handläggare och företag. Felix, som idag arbetar som varubud, lyfte också sin APL-tid som särskilt värdefull:

Det som idag känns självklart var det ju faktiskt någon som lärde mig en gång. Sedan är APL förstås en bra omväxling från skolbänken också.

Efter en frågestund med panelen avslutade Jesper med att uppmana eleverna att själva bli handledare en dag.

4. Volvo Construction Equipment – elektrifiering och framtidens transporter

En stor del av dagen fokuserade på elektrifiering och omställningen mot fossilfria transporter och arbetsmaskiner. Gustav Boberg från Volvo Construction Equipment (CE) hälsade välkommen till anläggningen och beskrev elektrifieringen som den största förändringen i branschen någonsin.

Skiftet vi gör med elektrifieringen är det största i vår bransch sedan dieselmotorn.

Volvo AB inkluderar Volvo Trucks, Volvo Penta, Volvo Buses samt Volvo CE. Totalt har koncernen cirka 100 000 anställda, varav 15 000 är anställda på Volvo CE och av dem jobbar cirka 2500 i

Eskilstuna. Volvo CE startade just i Eskilstuna 1832 och firar således 200 år om sex år.

Gustav visade siffror på företagets utveckling och berättade att man bygger en fabrik i Eskilstuna för produktion av eldrivna grävmaskiner upp till 50 ton. Han presenterade även flera intressanta use cases från Sverige och internationellt, som exempelvis laddplatser för Ellevio i Stockholm, projekt för eldrivna skidanläggningar för Skistar och on demand-laddning i London för Chargair.

Ett tydligt budskap genom presentationen var att omställningen kräver samarbete mellan många aktörer – kommuner, företag, energibolag, utbildningsaktörer och leverantörer. Andra insikter som Volvo CE fått under sin elektrifieringsresa är att fördelarna inte bara handlar om minskade koldioxidutsläpp, utan även bättre luftkvalitet och mindre buller. Samtidigt är förarkompetensen i grunden densamma, även om mycket runt omkring förändras.

Det handlar inte om framtiden. Det är här och nu det händer.

Transportbranschen kan vara ganska konservativ och flera deltagare lyfte vikten av integrera elektrifiering och ny teknik tidigt i utbildningarna. I Sverige pågår många bra samarbeten med yrkesskolor och andra utbildningsanordnare, bland annat för att säkerställa att moderna maskiner används i utbildningarna.

5. Varubud Åkeri AB – hållbarhetsarbete och utveckling i branschen

Nästa presentatör var Daniel Johansson från Varubud Åkeri AB. Han berättade om företagets hållbarhetsresa och utveckling från traditionellt åkeri till en alltmer hållbar logistikaktör.

Varubud Åkeri AB firar 80 år 2026 och startades av Daniels farfar. Företaget är ett logistiknav i Mälardalen med bas i Eskilstuna och ytterligare en terminal i Västerås. Under 2026 driftsätts även en semipublik laddstation i Eskilstuna. Idag har man 90 anställda och 50 enheter som utför allt från mindre distributions- och paketleveranser till temperaturkontrollerade varor och andra tyngre transporter. Med ledorden ordning och reda, punktlighet och "det där lilla extra" har företaget utvecklats och successivt investerat i HVO (Hydrerad Vegetabilisk Olja), biogas, solceller, batterilagring och elektriska fordon. Redan 2016 gick företagets samtliga fordon på 100 procent HVO.

Det finns ingen som inte blir glad av att köra el. Det är tyst, det är luktfritt.

Samtidigt är omställningen inte enkel. Långa handläggningstider och osäkerhet kring stöd och bidrag är stora utmaningar för företag som vill investera i elektrifiering.

Trots detta var budskapet tydligt positivt. Daniel berättade att det kan ta ett år från klartecken till bidraget från Energimyndigheten betalas ut – och då kan man behöva stå ytterligare ett helt år i utbetalningskö innan pengarna finns på plats.

Daniel förklarade också att Varubuds största tillgång är personalen. Företaget lägger stort fokus på social hållbarhet genom bland annat en egen personalapp. Att erbjuda APL- och praktikplatser för att skapa vägar in i branschen ser man som avgörande för att bygga en stabil och hållbar verksamhet.

Vi söker hela tiden nya medarbetare och behöver till exempel alltid distributionsbilförare.

6. Arbetsmarknad och prognoser

En aktuell lägesbild av arbetsmarknaden i Sörmland presenterades därefter av Arbetsförmedlingen, med fokus på prognoser och statistik.

Även om arbetslösheten fortfarande är hög i länet syns positiva trender, och Sörmland har numera klättrat från botten upp till tredje plats från slutet när det gäller högst arbetslöshet. Personer med enbart grundskoleutbildning har fortsatt hög arbetslöshet.

Samtidigt har många arbetsgivare fortsatt svårt att rekrytera rätt kompetens. Bland privata arbetsgivare upplever nästan var fjärde att de har svårt att rekrytera, och offentliga arbetsgivare har ännu svårare. Detta kan bero på att organisationerna är mer trögrörliga och det kan vara svårare att göra insatser.

Bygg, jord- och skogsbruk, offentliga tjänster som hälso- och sjukvård, industri samt förstås transportbranschen är fortsatt de branscher där efterfrågan på arbetskraft är stor. Lastbilsförare, bussförare och flera andra yrkesroller bedöms ha goda möjligheter till arbete även på längre sikt. Däremot ser efterfrågan inom lager och terminal ut att förändras, mycket beroende på att lagerhantering med robotar snarare skapar behov av underhållstekniker än mer traditionella lagerarbetare och truckförare.

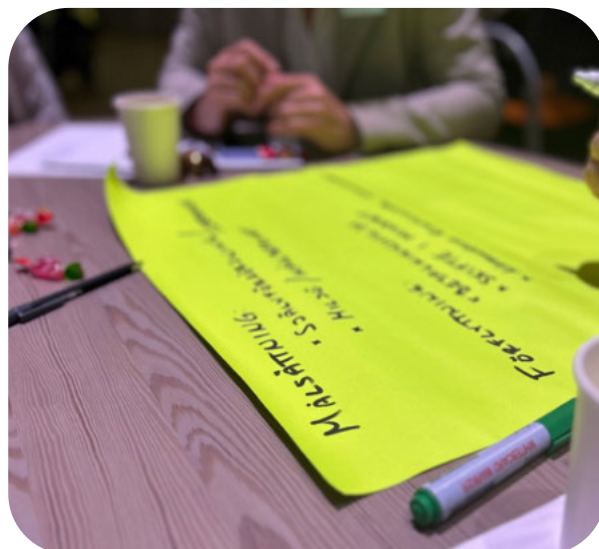
Generellt finns flera strukturella utmaningar:

- Brist på utbildad arbetskraft
- Behov av yrkessvenska och språkstöd
- Regionala skillnader
- Ökat behov av samverkan
- Matchning mellan utbildning och arbetsmarknad

Arbetsförmedlingen lyfte även att fler behöver få möjlighet att ta del av utbildning och kompetenshöjande insatser för att kunna ta de lediga jobben. Det pågår bland annat intressanta samarbeten mellan arbetsmarknadsutbildningar, exempelvis att få åka upp till Norrland och få prova på att jobba där under tre veckor.

7. Workshop och gemensamma reflektioner

Förmiddagen avslutades med en workshop, där deltagarna utifrån sina olika perspektiv diskuterade vilka förflyttningar som krävs för att möta framtidens kompetensbehov. Samtalen visade en stor samsyn kring flera av

de utmaningar och möjligheter som branschen står inför. Ett återkommande tema var vikten av ökad samverkan mellan arbetsgivare, utbildningsanordnare och offentliga aktörer. Dessutom behövs långsiktighet och tydliga spelregler för att skapa förutsättningar för både kompetensförsörjning och investeringar.

Teknikutvecklingen, med elektrifiering och digitalisering i fokus, är en självklar del av branschens utveckling. Samtidigt måste tekniken följas av kompetensutveckling inom verkstad, underhåll, ledarskap och digitalisering. Flera grupper lyfte även vikten av rätt mindset, där vilja, nyfikenhet och ett öppet förhållningssätt till nya arbetssätt blir allt viktigare vid rekrytering.

Andra frågor som återkom var behovet av utökat språkstöd i form av yrkessvenska samt vikten av att lagstiftning och administrativa processer, exempelvis handläggningstider, utvecklas i takt med branschens förändrade behov.

Även beredskapsfrågor kom upp i diskussionerna. Deltagarna efterfrågade en närmare samverkan mellan bland annat Arbetsförmedlingen, vuxenutbildningen och Försvarsmakten. Samtalet berörde bland annat självförsörjning av el, Arbetsförmedlingens roll som beredskapsmyndighet samt den pågående dialogen mellan Sveriges Åkeriföretag och Försvarsmakten inom transportområdet.

8. Detta tar vi med oss

Branschträffen bekräftade att transport- och logistikbranschen står inför stora förändringar, men också att det finns stora möjligheter. Elektrifiering, hållbar omställning, kompetensförsörjning och ett behov av att utveckla kompetens i takt med teknikens utveckling är frågor som kommer att prägla branschens utveckling under lång tid framöver.

Dagens föreläsningar, panelsamtal och workshop visade på en stark vilja att samverka kring gemensamma utmaningar. Tidiga insatser för att väcka intresse för branschen är mycket viktigt. Därför krävs nära samverkan mellan arbetsliv och utbildning, med bland annat fler APL-platser.

De inspel och perspektiv som framkom under dagen blir ett viktigt underlag för det fortsatta arbete med att stärka kompetensförsörjningen inom transport och logistik i Sörmland.

Det handlar inte om att någon annan ska göra – vi ska göra det tillsammans.

REGION
SÖRMLAND